

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrist til Aarseramen

ved

Skien offentlige Skole

for den høiere Almendannelse

i Juni og Juli 1879.

1. Ketskrivningsregler. Af Adjunkt J. Hanssen
2. Skoleefterretninger, meddelte af Rektor.

Skien.

Trykt hos J. Melgaard.

1879.

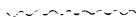
Indbydelsesskrift til Aarseramen

ved

Skien's offentlige Skole

for den høiere Almendannelse

i Juni og Juli 1879.

1. Ketskrivningsregler. Af Adjunkt J. Hanssen.
2. Skoleefterretninger, meddelte af Rektor.

Skien.

Trykt hos J. Melgaard.

1879.

Rettskrivningsregler.

(Af Adjunkt Jonas Hansen.)

A. Bogstavering.

§ 1. Ordene skrives i vort Sprog i Regelen, som de udtales. Imidlertid paavirktes Bogstaveringen af Hensyn til Afledning, beslægtede Ord og tidligere Udtale, hvorved der fremkommer Undtagelser fra denne Hovedregel.

§ 2. e og æ skrives hyppig istedetfor hinanden. æ skrives for e:

1) I Ord, som har beslægtede Former med a eller aa f. Ex. Fædre (af Fader) prægtig (af Pragt), Græs (Dial. Gras). — Undtagen smelder (Fortid smaldt) ser (saa) beder (bad).

2) Hyppig i lange, undertiden ogsaa i korte Stavelser, uden at derfor kan gives nogen Regel f. Ex. Hæder, Bæger, bæver, Næve; — Æg, Bæg, Næb.

e skrives for æ i Ordene: er, her, der, jer samt foran r med en paafølgende Konsonant, hvor ikke 1) kræver æ, f. Ex. Jern, Herre, Sverd, Perle. (Undt. værre, værd).

§ 3. o skrives ofte for aa, men aldrig omvendt. aa beholdes altid i lange Stavelser samt i Ord, som

har beslægtede Former med *aa*, *a* eller *æ*, f. Ex. *Laan*, *Maane*, *traadte* (træder) *vaadt* (vaad). I lange Stavelser skrives imidlertid *o* foran *v* (f. Ex. *sove*, *Lov*, *Skov*), som oftest ogsaa foran *g* (f. Ex. *loge*, *Krog*, *dog*, *Sprog*). I korte Stavelser skrives i Regelen *o* for *aa*, hvor ikke Afledning er til Hinder (f. Ex. *Fos*, *Spot*, *Lod*).

§ 4. *eg* skrives for *ei* foran *n*, f. Ex. *Legn*, *Hegn*, *Regn* (Undt. *Forpleining*, *Reining*, *Fei-ning*) samt i Ordene *Segl* (Signet), *Snegl*, *Negl*, *Regle*.

øg udtales oftest som *øi* i *Løgn*, *Døgn*.

§ 5. *tj* er at betragte som eet Bogstav (haard beaandet *Ganelyd*), foran *i* og *y* betegnes denne Lyd ved *k*. F. Ex. *kjær*, *kjende*, *kjær*, *kjød*, *kjører*, *kjind*, *kjilling*. I nogle faa Ord betegnes samme Lyd med *tj*, f. Ex. *Tjern*, *Tjære*, *Tjaar*.

§ 6. Afledetfor *i* kan skrives *g*, *gi*, *hi*, *k*, *kj*.

1) *g* skrives for *i* foran *i* og *y* f. Ex. *gild*, *Gips*, *gynge*, *gyldig*. (Undt.: *Syde*, *Sylland*, *jydske*.)

2) *gi* skrives for *i* foran andre Vokaler i Ord, som har beslægtede Former med *g*, f. Ex. *Gjæs*, (*Gaas*) *gjælde* (besl. *gyldig*) *gjætte* (*Gaade*) *gjængs*, *Gjænge* (*gaa*) *igjen* (*Tydske* *gegen*) *gjærne* (*Tydske* *gern*) *Gjøg* (*Dial. Gauk*) *gjøde* (*god*), samt i Ordene: *Gjædde*, *gjemme*, *gjennem*, *gjæv*, *gjø*, *gjøre*, *Gjøsk*.

3) *hi* skrives for *i* i følgende Ord: *Hjalte*, *Hjelm*, *hjælpe*, *ihjel*, *Hjem*, *Hjerne*, *Hjerte*, *Hjord*, *Hjort*, *Hjul*, *Hjørne*. — De fleste af disse Ord have beslægtede Former med *h*, f. Ex. *Hjalte* (*holde*) *hjælpe* (*Tydske* *helsen*) osv.

4) *k* skrives for *i* i Forbindelsen *sk* foran *i*, *y* og langt *e*, f. Ex. *Ske*, *Ski*, *Sky*, *Skille*, *skynde*.

5) **ij** skrives for **i** i Forbindelsen **ij** foran andre Vokaler, f. Ex. Skjold, skjelne, Skjære, Skjul, Skjør. (Undt. sjakte, Sjauer, Sjel, sjelden, sjette, sjuſte).

Forsvrigt skrives **i**.

§ 7. **gt** skrives for **it** i alle Ord undtagen i de Bøiningss- og Afledningsformer, hvis Stamme har hørligt **t**, f. Ex. Bugt, vigtig, slugt (sluge). Derimod tænkte (tænke), rakte (række).

§ 8. **bt, dt, vt** skrives:

1) I Adjektivernes Intetkjonsformer og de dermed ligelydende Adverbier, hvor Fælleskjon har **b, d, v**, f. Ex. dybt (dyb), godt (god), skjævt (skjæv).

2) I Verbernes Fortidsformer, hvor Nutid har **b, d, v**, f. Ex. støbte — støbt (støbe), fandt (finde), havt (have).

3) I Stavelserne lændt, vindt, hændt, f. Ex. letvindt, myrlændt, haardhændt.

4) I følgende Ord: Buntt, Fædt, Rridt, Rrudt, Midte, Skridt; — forbindtlig, midt, mundtlig, ømfindtlig; — at hvidte; — tidt, blandt; — ellefte, tolvte, tredivte.

§ 9. **ds** skrives:

1) for **ts** i alle Ord undtagen i de Bøiningss- og Afledningsformer, hvis Stamme har hørligt **t**, f. Ex. Rreds, Rids, pludselig, Rædsel. — Derimod Sats (af sætte) Rats, Guts.

2) for **s** eller **ss** i de Bøiningss- og Afledningsformer, som har hørligt **d** i Stammen, f. Ex. mindst (mindre), Bædste (vaad), Spids (Spid). Desuden i Lods, pudse, pidste, pladste.

§ 10. **bs, gs, vs** skrives i Bøiningss- og Afledningsformer, hvis Stamme har **b, g, v**, f. Ex.

Knibst (knibe), Dags (Gen af Dag), Slags (Slag) Havst, Livst, Levse (Lev), — samt i Ordene Krebs, Ribst, revse.

Ullst skrives på, på, på. NB: Naar s hører til Ordets Stamme, skrives sædvanlig ikke på, men r. Ex. ser, strax, vore.

§ 11. d skrives ofte stumt efter l, n, r i Enden af Ord. Ex. Skjold, Bold, Fjord. .

g skrives ofte stumt efter Distongerne ei, au, ou i Enden af Ord. Taug, Haug, Deig, seig. I nogle Ord verler oug og ov, Ex. Boug — Bov, Ploug — Plov.

h skrives stumt:

1) foran v i følgende Ord: hvo, hvem, hvis, (Pron. og Conj.) hvad, hvilken, hvor, hvi, hver, hverken, Hval, Hvalp, hvaat, Hvede, Hvepst, Hverv, hvid, (Farven) hvile, hvine, Hvirvel, hvikke, hvikle, hvælve, hvæse.

2) i Ordene thi, Thor, Thing, Thronbhjem, Thelemarken.

§ 12. Fremmede Ord ere for det meste af tytsk eller fransk (latinsk) Oprindelse. De tytske Ord ere i Regelen aldeles indforlivede i Sproget og følge almindelig norsk Bogstaveringsmaade. Ex. Frugt (tytsk Frucht). Skedevand (Scheidewasser). Dog skrives Sahlfasse, marschere. En hel Del Ord af fransk Oprindelse staves sædvanlig ogsaa efter vort Sprogs Regler. Ex. Direktør, Kontor; en Del af disse Ord staves imidlertid som paa fransk, hvorfor der behøves Kjendskab til dette Sprog for med Sikkerhed at skrive dem. De følgende Regler kunne dog give nogen Veiledning.

§ 13 a foran m og n betegnes i fransk ofte med e,

som maa beholdes i Norskt. Ex. gentil, Departement. — u udtales som y og maa beholdes. Ex. Brochure. — æ, ø, aa, u betegnes ved ai, eu, au (eau), ou. I Norskt beholdes fransk au for aa, medens norsk ø og æ sædvanlig bruges, for fransk eu og ai. Fransk ou og norsk u er begge brugelige. Ex. Tableau, Bureau; primær, rigorøs, Nevø; Couliße og Kulißse, Tour og Tur.

oa betegnes paa Fransk med oi som maa beholdes. Ex. Reservoir, Trottoir, Toilette.

§ 14. Fransk c læses k foran a, o og u samt Konsonanter. Paa Norskt skrives her k. Ex. Karakter. — Fransk c læses s foran de øvrige Vokaler og undertiden foran a. Paa Norskt beholdes her c. Ex. forcere, Cirkel, Facade.

Anm.: et maa derfor i franske Ord skrives et mod § 7.

sj betegnes i Fransk med g eller ch, som maa beholdes, f. Ex. gentil, Choc, Chef. Ligesaa beholdes ch, naar det lyder lig kj. Ex. Chemi, Chirurg.

th, ph, x, z beholdes altid i fremmede Ord, derimod kan man istedetfor ph skrive f, for q k. Ex. Pseudonym, Theolog, Zelot, Fysik, Filosofi. Dog skrives øs for eur i Slutningen af et Ord: pompøø.

§ 15. Et og samme Ord bør i Regelen staves enten helt paa fransk eller helt paa norsk Maade. Ex. Konduktør eller Conducteur.

§ 16. En Konsonant mellem to Vokaler følger ved Stavelsedeling altid den sidste Vokal. To Konsonanter mellem to Vokaler følger hver sin Vokal. Ex. læse, kjen de.

Uf tre eller flere Konsonanter mellem to Vokaler følger de to første den første Vokal. Ex. Fængsel, torbne, fængsle

Anm. fl, ft, str, dr, gr, tr maa aldrig skilles ad.

§ 17. En Konsonant mellem to Vokaler fordobles, naar den første Vokal er kort, men betonet: Pakke, — Nød — Nødden Hætte. Derfor Hat — Hatte, Sæk — Sække. NB saadan — saadanne.

§ 18. Sammensatte Ord staves som de Ord, hvoraf de ere sammensatte. Ex. Gaard-mand, Krudt-horn.

I Begyndelsen af sammensatte Ord skrives følgende Stavelser uden d:

an Ex. antage, anmelde.

in i fremmede Ord. Ex. invertere, Interesse.

u hvor det sammensatte Ord betyder det modsatte af det enkelte Ord, Ex. Ulykke, uvenlig.

van som betegner en Mangel eller Feil, Ex. vanskabt, vanhellig.

Følgende Stavelser skrives med d:

ind i norske Ord: indvende, indgive.

ud det modsatte af ind, Ex. udbrage, udstaa, udtrykke.

und Ex. undskyld, undvige.

B. Skilletegn.

§ 19. Skilletegnene ere: Komma (,), Semikolon (;), Punktum (.), Udraabstegn (!), Spørgsmaalstegn (?), Kolon (:), Parenthes (), Anførelsestegn („ “).

§ 20. Punktum eller Semikolon sættes mellem fideordnede Hovedsætninger og Perioder, som ikke ere forbundne med og.

Komma sættes imellem fideordnede Hovedsætninger og Perioder, som ere forbundne med og, samt mellem fideordnede Sætningsled, som ikke ere forbundne med og.

(Intet Tegn sættes mellem fideordnede Sætningsled, som ere forbundne med og.)

Anm. 1. Mellem korte Sætninger kan sættes Komma, selv om de ikke ere forbundne med og.

— 2. Lige med og gjælder Ordet eller.

Ex. I en Storm er Havstrilen glimrende; thi hans Baad er intet rigtigt Søfartøi; den er tynd og rank og fornemmelig bygget til Roning; men nu skal den dog holde Stand i den høie Søgang. Manden er da ligesom groet sammen med sin Snekke.

Alle Døre vare stængte, og ingen af Beboerne lod sig se eller høre.

Pludselige Omslag i Veiret, tyk, dryssende Skodde, pibskende Regn, hylende Vind vexler med lokkende Solskin og Stille.

§ 21. Komma sættes foran og efter indskudte Sætninger, mellem Hoved- og Bisætninger, samt mellem Bisætninger indbyrdes.

Ex. Disse unge Træer, og det var just de allersmukkeste, beholdt sine Grene.

Flommen, som hver Aar sætter en Del af Egnen under Vand, var iaar kommen senere, end den pleiede.

Manden vidste ikke, hvad han skulde gjøre.

Naar Dæmningen aabnes, naar Bjørnsjøens vide Bænde lades ud, og Sommeret slippes i Elven, overgaar dens Larm enhver Forestilling.

§ 22. Komma sættes foran og efter Appositioner, Tiltaleord og Interjektioner, samt undtagelsesvis foran og efter et Komplement eller Adverbium, som man specielt vil udhæve.

Anm. Efter Tiltaleord og Interjektioner kan ogsaa sættes Udraabstegn.

Ex. Kristiania, Norges Hovedstad, ligger ved Bunden af Kristianiasfjorden. — Du, Karl, faar forklare Sammenhængen. Der fik jeg se, at, saa megen Glendighed! — Underledes kan jeg, for mit eget Bedkommende, ikke svare.

§ 23. Spørgsmaalstegn sættes efter en spørgende Hovedsætning eller Periode, Udraabstegn efter et Udraab, Parenthes kan sættes istedetfor Komma foran og efter en forklarende Apposition, samt foran og efter en indskudt Hovedsætning eller Periode.

Ex. Hvem kunde tro, at dette skulde blive Enden? — *Åh*, hvor forandret! — Men Fæster (saa hed hun over hele Bygden) havde ogsaa andre interessante Sider. — Dgsaa her finder man Stykker af hvid Kisel (Kvarts).

§ 24. Naar den talende gjengiver en andens Tale eller Tanker nøiagtig med dennes egne Ord og Udtryk, fremkommer en ligefrem Anførsel. Den ligefremme Anførsel staar sædvanlig som Subjekt, Objekt, Prædikatsord eller Apposition for en anden Sætning, som kaldes den styrende Sætning. Naar den styrende Sætning staar foran Anførselen, skilles de fra hinanden ved Kolon; naar den staar bagefter Anførselen, skilles de ved Komma. Naar den styrende Sætning staar indskudt i Anførselen, har den som andre indskudte Sætninger Komma foran og efter sig; i sidste Tilfælde sættes Anførselstegn foran og efter hver af de Dele, hvori Anførselen er delt. Ellers sættes Anførselstegn foran og efter Anførselen.

Ex.: De Grander sagde saa stort et Ord:

„Du turde vel prøve en Leg som Thor
Med Trolld og med Bjerguhyre!“
„Ja, om det var mørkt“, sagde Dyre.

„Da var der ingen Grund“, svarede Sønnen, „til at spare paa Kræfterne“.

§ 25. I Tilfælde, hvor forskjellige Regler kræver forskellige Tegn, viger Komma for ethvert andet Tegn. — Semikolon viger for ethvert andet Tegn undtagen Komma. — Punktum viger for Udraabstegn og Spørgs-

maalstegn. — Anførelstegn og Parenthes sættes ved Siden af andre Tegn.

§ 26. Med stort Begyndelsesbogstav skrives det første Ord i hvert Afsnit, det første Ord efter Punktum, Spørgsmaalstegn, Kolon, samt oftest efter Udraabstegn.

Sædvanlig skrives ogsaa alle Substantiver med stort Begyndelsesbogstav, dog har man i den senere Tid begyndt blot at skrive Egennavne saaledes.

Anm. I (Jlt. af du) skrives altid med stort Begyndelsesbogstav.

Skolefterretninger

for

1878—79.

NB. Middelskolens Klasser betegnes i det følgende med Romertal; L. betyder Latinlinje, G. Engelslinje.

Skolefterretninger for 1878—79.

I.

Forstanderskabet.

Forstanderskabet bestaar af følgende Medlemmer foruden Byfoged E. Evensen og Rektor Sartzmann:

Steenstrup, S., Soldinspektør, R. St. D., Formand.

Sauge, A., Provst, R. St. D.

Schaanning, J. J. L., Læge.

II.

Lærerne.

Sartzmann, Gudbrand Zelenus, Rektor. Født 1832, cand. mag. 1855, ansat som Lærelærer ved Laurviks Middels- og Realskole 1857, udnævnt til Adjunkt ved samme Skole 1859, til Rektor ved Tromsø offentl. Skole for den høiere Almendannelse 1874, til Rektor ved Skiens Skole 1877.

Stoltenberg, Vincent, Overlærer. Født 1814, cand. mag. 1840, ansat som Lærelærer ved Skiens Skole 1841, konstitueret som Adjunkt 1845, udnævnt til Overlærer 1853.

- Broch, Thorvald Ingolf, Overlærer.** Født 1839, cand. real. 1863, udnævnt 1866.
- Solfeldt, Paul Christian Ditlef Adolph, Adjunkt.** Født 1815, cand. theol. 1842, udnævnt 1852.
- Arctander, August Hieronymus, Adjunkt.** Født 1818, udnævnt 1853.
- Nielsen, Ole Lovenius Borgen, Adjunkt.** Født 1830, cand. theol. 1855, Timelærer 1860, Adjunkt 1876.
- Sanssen, Jonas, Adjunkt.** Født 1843, cand. mag. 1870, Klasselærer 1871, Adjunkt 1876.
- Ludvigsen, Axel, Adjunkt.** Født 1849, cand. mag. 1875, Timelærer 1875, Klasselærer 1876, Adjunkt 1876.
- Bliz, Sten Gustav, Adjunkt.** Født 1833, cand. real. 1861, Bestyrer af Sandefjords høiere Almue-skole 1861, udnævnt til Adjunkt ved Skiens Skole 1876.
- Winther, Hans Thøger Adolf, Adjunkt.** Født 1845, cand. mag. 1870, udnævnt til Adjunkt ved Tromsø offentl. Skole for den høiere Almendannelse 1873, til Adjunkt ved Skiens Skole 1876.
- Lødrup, Theodor Henrik, Adjunkt.** Født 1853, cand. mag. 1877 (sproglig-historisk Examen), ansat som Lærer ved den tekniske Skole i Christiania 1878, udnævnt den 20de Februar 1879, men har endnu ikke tiltraadt sit Embede.
- Jensen, Johan, Klasselærer.** Født 1841, dimitteret fra Aker Seminarium 1867, Lærer ved Mandals Borger-skole 1868, ved Skiens Almue-skole 1874, Klasselærer ved Skiens høiere Almue-skole 1876.
- Østby, Peter, antagen som midlertidig Klasselærer for indværende Skoleaar.** Født 1855, Examen artium 1873, Stud. phil.

Kojahn, Friedrich Wilhelm, Organist. Født 1820, Sangle-
lærer siden 1861.

Sagerup, Hans Henrik, Kaptein. Født 1836, Gymnastik-
lærer siden 1875.

Den 5te Decbr. f. A. afgik en af Skolens ældste Lærere, Adjunkt Arctander, ved Døden. Han var i Sommerferien alvorlig syg og saa sig ved Skoleaarets Begyndelse ikke istand til at overtage sin Gjerning ved Skolen. Hans Nidkjærhed og den ihærdige Arbeidsiver, hvormed han stedse ofrede sin Kraft paa alt, hvad der interesserede ham, drev ham dog snart, da han følte sig noget stærkere, til at overtage de fleste af sine Timer, men i Begyndelsen af Novbr. nødte hans tiltagende Svagelighed ham igjen til at ophøre paa Skolen, og om ikke lang Tid kastede et fornyet Sygdomsanfald ham paa det Sygeleie, hvorfra han ikke mere skulde reise sig.

Ogsaa imod Slutningen af Skoleaaret blev Skolen ved Døden berøvet en nidkær og begavet Lærer, der efter Naturens Orden maatte antages endnu i mange Aar at have kunnet fortsætte sin frugtbringende Virksomhed i Skolens Tjeneste, og hvis humane Personlighed vil savnes af Lærere og Disciple, nemlig Overlærer Thorv. Broch, der den 21de Mai efter nogen Tids Svagelighed, men kun et kort Sygeleie bortkaldtes til et bedre Liv.

Begge de afdøde Lærere fulgtes til Graven af sine Kolleger og Skolens Elever.

Forøvrigt har Skolen i dette Skoleaar i usædvanlig Grad været hjemløst af Læreres Forfald, væsentlig forarsagede ved Sygdom. Ved Skoleaarets Begyndelse vare 3 Lærere forhindrede fra at besøge sine Timer ved Skolen. Foruden Adjunkt Arctander havde nemlig ogsaa Adjunkt Blich Sygdomsforfald, og Adjunkt Ludvigsen foretog med

Bidrag af de til Reifestipendier for Lærere ved de høiere Almen-skoler m. v. bevilgede Midler en Reise i Tydskland. For Blix vikarierede Kapt. Hagerup, for Ludvigsen dels Adjunkt Winther, dels Stud. phil. Dffenberg. For Arctander antoges som Vikarer Stud. phil. Boyson i Engelfk og Kapt. Hagerup i Naturhistorie. Da Stud. Boyson i Midten af Septbr. af Hensyn til sine Studier fratraadte Vikariatet, overtog Arctander selv Timerne i Kl. IV og i 2den Gymnkl., medens Ludvigsen overtog hans Timer i Kl. V og resid. Kap. Erichsen i Kl. VI. Efter en Uges Forløb overtog dog Arctander ogsaa Timerne i Kl. VI. I Begyndelsen af Novbr. saa han sig imidlertid igjen nødsaget til at søge fuldstændig Tjenestefrihed for den tilbagestaaende Del af Aaret. Nu overtog Kapt. Hagerup ogsaa Timerne i Engelfk i Kl. IV og VI samt 2den Gymnkl., medens Ludvigsen fremdeles læste Engelfk i Kl. V. Denne Ordning vedvarede ogsaa efter Arctanders Død indtil Aarets Udgang. Efter Nytaar beskikkedes Forskandidat Preus til Vikar i samtlige de Timer, som Arctander havde havt. Adjunkt Lødrups Udnævnelse gjorde heri ingen Forandring, da denne paa Ansøgning fik Udsættelse med at tiltræde sit Embede til 1ste August d. A. Da imidlertid Hr. Preus ikke saa sig istand til at vikariere længere end til 1ste Mai, blev Stud. phil. A. Western antagen som Adjunkt Lødrups Vikar for Resten af Skoleaaret.

Den 17de Marts blev Overlærer Broch yng. Hans Helbredstilstand tillod ham dog i 3 ugentlige Timer at læse med 2den og 3die Gymnkl., hvis saatalige Disciple han kunde tage hjem til sig; hans øvrige Timer overtoges af Kapt. Hagerup, og, da denne maatte afreise den 30te April, af Løitnant Gulbrandsen. Den sidste, hvis militære Pligter snart vilde lægge Beslag paa hans Tid, overtog Vikariatet under Forudsætning af, at Broch, hvorm Lægen dengang havde grundet Haab, selv vilde kunne overtage sine

Timer i Midten af Mai. Da derfor Brochs Sygdom tog den sorgelige Bending, der inden kort Tid førte til hans dødelige Udgang, maatte der træffes en anden Ordning. Da Rektor fandt det hensigtsmæssigt, at Kl. VI fik en Lærer, der var vel kjendt med Fordringerne til Udgangsexamen, overdrog han Timerne i Mathematik i denne Klasse til Adjunkt Blix. Derhos anholdt han hos Overbestyrelsen om, at der maatte blive sendt Skolen en Vikar til at overtage de øvrige Timer (Mathem. i Gymnasiet, Kl. V, Kl. III, 18 Timer) samt 3 Timer Naturkundskab i Kl. V, hvilke Blix havde maattet afgive for at kunne overtage Mathem. i Kl. VI. Som Vikar antoges Stud. min. H. Knutsen, der begyndte sin Virksomhed ved Skolen den 26de Mai.

Da der den 8de April udbrød Skarlagensfeber i Overlærer Stoltenbergs Hus, og Stedets Sundhedskommission af den Grund forbød ham Udgang til Skolen, blev hans Timer, efter Inddragelse af 2, fordelt mellem Rektor (Latin i 2 Gymnkl.), Winther (Tydsk i VI), Ludvigsen (Fransk i VI), Blix (Fransk i 2 og 3 Gymnkl.), og Østby (Latin og Fransk i 1. Gymnkl. og Fransk i V). For at kunne overtage disse Timer afgav Østby til Stud. theol. N. Skaar sine Timer i Historie og Geografi i Kl. III, II og I). Den 19de Mai overtog Stoltenberg igjen sine Timer.

Neppe var hin Ordning truffen i Anledning af Stoltenbergs Fravær, da Klasselærer Jensen fik Sygdomsforfald. Da Lægen erklærede en længere Tids Hvile for aldeles nødvendig for ham, maatte Rektor træffe en Ordning, beregnet paa den tilbagestaaende Del af Skoleaaret. Af Jensens Timer overtoges 1 (Norst i Kl. I) af Rektor, 2 (Religion i I) af Adjunkt Nielsen, 13 (Norst, Tydsk og Geografi i I) af Stud. Skaar, 11 (Regning i II og I og Skrivning i I) af Almueskolelærer Chr. Pedersen.

Tvende Gange i Skoleaarets Løb, i November og Februar, hver Gang i omtr. 2 Uger, har Adjunkt Nielsen havt Sygdomsforfald; første Gang vikarierede Kand. theol. H. Hauge i hans fleste Timer, anden Gang besørgede Skolens Lærere saavidt muligt hans Timer.

Da militære Pligter nødte Kapt. Hagerup til at afreise den 30te April, overtoges hans Gymnastiktimer af Stabsfanejunker Fosø indtil Skoleaarets Udgang.

III.

Disciplene.

- A. I Skoleaaret har Disciplenes Antal og Fordeling i de forskjellige Klasser været, som nedenfor anført.

Bed Udgangen af forrige Skoleaar udtraadte 22 Disciple, nemlig 5 af 3die Gymnkl., 1 af 1ste Gymnkl., 10 af Kl. VI, 2 af Kl. V, 2 af Kl. IV, 2 af Kl. III.

Bed Skoleaarets Begyndelse optoges 22 Disciple, nemlig 1 i 1ste Gymnkl., 1 i Kl. VI, 2 i Kl. V, 3 i Kl. IV, 4 i Kl. III, 2 i Kl. II, 4 i Kl. I, 5 i Forberedelsesklassen. Bed Udgangen af 3die Kvartal f. U. udtraadte 1 Disc. af Kl. V E., der havde været syg fra Skoleaarets Begyndelse; han optoges igjen over Nytaar, men da i Kl. IV. I Begyndelsen af 4de Kv. f. U. gik en Disc. af Kl. IV over fra Latinlinjen til Engellinjen. Bed Udgangen af 4de Kv. udtraadte 3 Disc., 2 af Kl. IV E., 1 af Kl. I.

Bed Begyndelsen af 1879 optoges 4 Disc., 2 i 1ste Gymnkl., 1 i Kl. IV E., 1 i Kl. III. Bed Udgangen af 1ste Kv. d. U. udtraadte 4 Disc., 2 af Kl. V, 1 af Kl. IV, 1 af Kl. III.

Kl. IV har gjennem det hele Skoleaar været delt i 2 Parallelklasser, med 16 Disc., hvoraf 5 (4) paa Latinlinjen, i den ene (A), og 17 Disc., hvoraf 5 (6)

paa Latinlinjen, i den anden (B). I Latin have disse Parallellklassers Latinlinjer, i Engelsk og Tegning deres Engelsklinjer været forenede.

Skolen har i det hele været frekventeret af 154 Disc.

	3die Kvartal. 1878.	4de Kvartal. 1878.	1ste Kvartal. 1879.	2det Kvartal. 1879.
Forberedelsekl.	6	6	6	6
Middelskolekl. I	15	15	14	14
— II	20	20	20	20
— III	27	27	28	27
— IV L.	10	9	10	10
— „ C.	23	24	22	21
— V L.	13	12	12	12
— „ C.	11	11	11	9
— VI L.	8	8	8	8
— VI C.	3	3	3	3
Gymnasiet Kl. 1.	7	7	9	9
— „ 2.	4	4	4	4
— „ 3.	4	4	4	4

Samlet Antal i:

Middelskolen	130	129	128	124
Gymnasiet	15	15	17	17
den hele Skole	151	150	151	147
Middelskolens Latinlinje . . .	31	29	30	30
— Engelsklinje . . .	37	38	36	33

B. Disciplenes Fordeling efter deres Forsørgeres Livsstilling.

NB. De i Parenthes staaende Tal betegne Disciple i Latingymn. og Middelskolens Latinlinje.

1. Embedsmænd og akademisk dannede Mænd	22	(16)
2. Offentlige og kommunale Bestillingsmænd	24	(7)
3. Skibsredere, Handlende, Brugseiere, ved Handel eller Brug ansatte Personer . .	37	(11)
4. Søfarende	15	(3)
5. Haandverkere	21	(1)
6. Landmænd	22	(6)
7. Personer i andre Stillinger	13	(3)

154 (47)

C. Af Skolens Disciple have 115 været hjemmehørende i Skiens By, 39 udenfor samme, nemlig 20 i Gjerpen og Solum, 12 i fjernere Landsogn i Bratsberg Amt, 2 i Porsgrund, 3 i Brevik, 1 i Laurvik, 1 i Drammen.

D. Aldersforholdet inden de forskellige Klasser.

Med Lov om det høiere Skolevæsen af 17de Juni 1869 § 31 er Naaarsalderen bestemt som den normale Lavalder for Optagelse i Middelskolens 1ste Klasse. I Overensstemmelse hermed er Normalalderen for de forskellige Klasser nedenfor bestemt.

Gjennemsnitsalder — Normalalder
(ved Begyndelsen af Skoleåret)

Forberedelsesklassen	$8\frac{9}{12}$	8 Aar.
Klasse I	$9\frac{8}{12}$	9 —
— II	$10\frac{8}{12}$	10 —
— III	$11\frac{9}{12}$	11 —
— IV	$13\frac{4}{12}$	12 —
— V	$13\frac{11}{12}$	13 —
— VI	$14\frac{8}{12}$	14 —
Gymn. Kl. 1	$16\frac{9}{12}$	15 —
— " 2	$16\frac{2}{12}$	16 —
— " 3	$17\frac{7}{12}$	17 —

IV.

Undervisningen.

- A. Timernes Fordeling paa de forskjellige Fag sees af omstaaende Tabel.

I Sang har været undervist 4 Timer ugentlig; i Gymnastik og militære Øvelser 6 Timer ugentlig. En Uge i August Maaned forrige Aar anvendtes udelukkende til militære Øvelser, hvilke affluttedes med en Dags Udmarsch.

- B. Følgende Klasser have været kombinerede:

Forberedelsesklassen og Kl. I i alle Fag (Ejndst, der indtræder fra 2det Halvaars Begyndelse, kun i Kl. I).

Kl. VI og Gymn. Kl. 1 i Norsk i 2 Timer. Gymn. Kl. 1 og 2 i Mathematik 2 Timer. Gymn. Kl. 2 og 3 i Latin 7 L., i Græsk 3 L., i Norsk 2 L., i Religion 1 L., i Fransk 2 L.

Tidernes Fordeling paa de forskjellige Fag.

	Forberedelsesklassen.	Middelstolen.						Latingymnsf.		
		Kl. I	Kl. II	Kl. III	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.
Religion	3	3	3	3	2	2	2	1	1	2
Norsk	9	(9)5*)	5	5	4	3	3	(4)2**)	2	2
Oldnorsk	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2
Tydsk	-	5	5	5	3	3	3	-	-	-
Fransk	-	-	-	-	-	3	2	2	2	2
Engelsk	-	-	-	-	6	6	5	-	2	-
Latin	-	-	-	-	7	7	7	10	10	10
Græsk	-	-	-	-	-	-	-	7	7	6
Historie	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3
Geografi	3	3	3	3	3	1	1	-	-	-
Math. Fag	4	4	4	6	6	6	6	3	3	3
Naturkundskab	-	-	2	2	2	3	3	-	-	-
Skrivning	4	4	3	3	-	-	-	-	-	-
Tegning	-	-	2	1	1***)	1***)	1***)	-	-	-

*) i første Halvaar 9 Timer Norsk; i andet 5 T. Norsk og 5 T. Tydsk.
 **) i første Halvaar 4 Timer Norsk; i andet 2 T. Norsk og 2 T. Oldnorsk.
 ***) kun for Engelsenlinjen.
 Kl. VI havde i andet Halvaar 6 T. Engelsk ugentlig.

C. Timerne vare fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade:

Rektor: Norsk i Gymn. Kl. 2 + 3: 2 T.; Norsk i Gymn. Kl. 1 + VI: 3 T.; Geografi i Kl. VI: 1 T.; Latin i Gymn. Kl. 2: 1 T., tilsammen 17 Timer.

Stoltenberg: Latin i Gymn. Kl. 2: 2 T.; Latin i Gymn. Kl. 1: 10 T.; Tydsk i Kl. VI: 3 T.; Fransk i Gymn. Kl. 2 + 3 og Kl. 1: 4 T.; Fransk i Kl. VI og Kl. V: 5 T., tilsammen 24 T.

Broch: Mathematisk i Gymn.: 6 T.; Mathematisk i Kl. VI, V og III: 18 T., tilsammen 24 T.

Solfeldt: Latin i Kl. VI, V og IV: 21 T.; Religion i Gymn.: 3 T., tilsammen 24 T.

Arctander: Engelsk i Gymn. Kl. 2: 2 T.; Engelsk i Kl. VI, V, IV: 17 T.; Naturkundskab i Kl. III og Kl. II: 4 T., tilsammen 23 T.

Utelsen: Religion i Kl. VI, V, IV A og B, III, II: 14 T.; Geografi i Kl. IV B: 3 T.; Tegning i Kl. IV E, III og II: 4 T.; Skrivning i Kl. III og II: 5 T., tilsammen 26 T.

Sanssen: Græsk i Gymn. Kl. 1: 7 T.; Græsk i Gymn. Kl. 2: 4 T.; Oldnorsk i Gymn. Kl. 2 og Kl. 3: 4 T.; Norsk i Kl. V: 3 T.; Historie i Kl. IV A: 3 T.; Geografi i Kl. IV A: 3 T., tilsammen 24 Timer.

Blip: Mathematisk i Kl. IV A og B: 12 T.; Naturkundskab i Kl. IV A og B, i Kl. V og Kl. VI: 10 T.; Geografi i Kl. V: 1 T.; Tegning i Kl. VI E og V E: 2 T., tilsammen 25 Timer.

- Ludvigsen: Historie i Gymn. Kl. 2 og Kl. 3: 6 T.; Tydsk og Norst i Kl. III: 10 T.; Norst i Kl. IV A og B: 8 T., tilsammen 24 Timer.
- Winther: Græsk i Gymn. Kl. 2 + 3: 6 T.; Oldnorsk i Gymn. Kl. 1: 2 T.; Historie i Gymn. Kl. 1: 2 T.; Historie i Kl. VI og Kl. IV B: 6 T.; Tydsk i Kl. IV A og B og Kl. V: 9 T.; tilsammen 25 Timer.
- Jensen: Alle Timer i Kl. 1 + Forberedelseskl. undtagen Historie: 24 T.; Regning i Kl. II: 4 T.; tilsammen 28 Timer.
- Østby: Norst og Tydsk i Kl. II: 10 T.; Historie i Kl. I, II, III og V: 11 T.; Geografi i Kl. II og III: 6 T., tilsammen 27 Timer.

D. De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa.

Religion.

- Forberedelsesklassen + Kl. I: Bogts lille Bibelhistorie. Jødelands Beskrivelse efter samme Bog. Desuden Kl. I: Katekismens 5 Parter (uden Luthers Forklaring).
- Klasse II: Bogts Bibelhistorie for Borger- og høiere Ummueffoler S. 101—143. Katekismens 4 første Parter (med Luthers Forklaring. 14 Salmer af Hauges Salmebog. I Bibelen læst 21 Kap. af Matthæi Evangelium.
- Klasse III: Samme Bibelhistorie S. 101—171. Katekismens 5 Parter (med Luthers Forklaring). Pontoppidans Forklaring (Sverdrups Udg.) Sp. 1—71. 4 Salmer. I Bibelen læst 1ste Mosebog Kap. 37—50 og Størstedelen af Math. Evangelium.

- Klasse IV:** Samme Bibelhistorie S. 101—137. I Luthers Katekismus Høstavlens. I Forklaringen Sp. 1—220. I Bibelen læst 14 Kap. af Apostlenes Gjerninger.
- Klasse V:** Samme Bibelhistorie S. 126—171. I Forklaringen Sp. 220—531. I Bibelen læst 13 Kap. af Lucas' Evangelium.
- Klasse VI:** Repetition af Forklaringen og Bibelhistorien. I Bibelen læst 1ste Samuels Bog.
- Gymn. Kl. 1:** Nissens Kirkehistorie fra Begyndelsen til § 30. Forklaring af Matthæi Evangelium (paa Norff) de 30 første Kap.
- Gymn. Kl. 2:** Matthæi Evangelium i Grundsproget fra 17de Kap. til Enden. Nissens Kirkehistorie fra § 30 til Enden.
- Gymn. Kl. 3:** Matthæi Evangelium i Grundsproget og Nissens Kirkehistorie repeterede.

Modersmaal.

- Forbkl. + Kl. 1:** Læseøvelser i Griksens og Poulsens Læsebog, 2den Del (1ste og 2den Afdel.). 12 Digte lærte udenad. Kl. 1: Løffes Omrids til § 64. Analyse med Benyttelse af Jønsens Exempelsamling. Diktat i 1ste Halvaar 2 Gange, i 2det 1 Gang ugentlig.
- Klasse II:** Læseøvelser og Digte udenad 2 Timer ugentlig efter Griksens og Poulsens Læsebog 2den Del. 1 Time ugentlig Grammatik (Løffes Omrids til Syntaxen) og Analyse efter Jønsens Exempelsamling. 2 Timer ugentlig Diktat.

Klasse III: 2 Timer Diktat eller skriftlig Gjengivelse af forelæste Smaafortællinger, hvorunder særlig Interpunktionen er indøvet. I 1 Time Læsning i Eriksens og Poulsens Læsebog 3die Del. 1 Time afværende benyttet til Læsning og Fremsigelse af udenadlærte Digte. I 1 Time Grammatik (af Løffes Omrids Formlæren og Interpunktionsreglerne) og Analyse efter Jensen's Exempelsamling.

Klasse IV: 2 Timer anvendte til Diktat og Gjennemgaaelse af norske Stile, hvoraf der er frevet 17. I 1 Time afværende Læsning efter Eriksens og Paulsens Læsebog 3die Del og Fremsigelse af udenadlærte Digte. I 1 Time, ved Siden af Analyse efter Læsebogen, læst og repeteret Løffes Omrids samt Tynge's og Schreiner's Retskrivningsregler.

Klasse V: Læsning og Analyse efter Eriksens og Poulsens Læsebog 3die Del. En kortfattet dikteret Syntax læst og repeteret. 7 Digte lærte udenad. 18 norske Udarbejdelser. 1 Gang om Ugen Diktat.

Klasse VI + Gymn. Kl. 1: Læst en større Del af H. Læssens Læsebog. 18 Stile.

Kl. VI særskilt: Gjennemgaaet Troper og Figurer. Læst og gennemgaaet adskillige Digte dels i Læssens Læsebog, dels i Eriksens og Paulsens 3die Del, i Forbindelse med Oplysninger om Forfatterne.

Gymn. Kl. 1 særskilt (2 Timer i 1ste Halvaar): Repeteret i Borgens Veiledning „om den gode Stils Egenstaber“ og Troper og Figurer. Læsning af Svensk efter Læssens Læsebog. (Extemporallæsning i Schillers „die Jungfrau von Orleans“).

Gymn. Kl. 2 + 3: Læst i Eassens Læse-
bog. Gjennemgaaet efter H. Eassens „Indledning
til Norges og Danmarks Literatur“ den nyere
norske og danske Literatur. Kl. 2 har skrevet 18,
Kl. 3 20 Udarbejdelser.

Oldnorsk.

Gymn. Kl. 1: Læst og repeteret det vigtigste af Form-
læren efter Nygaard's Grammatik. Af Nygaard's
„Udvalg af den norrøne Literatur“ læst og repeteret
S. 17—24 incl.

Gymn. Kl. 2: Af Nygaard's Grammatik læst og repeteret
Formlæren; af sammes Udvalg læst og repeteret
S. 39—44 og S. 50—79. Desuden læst noget
kursorisk.

Gymn. Kl. 3: Nygaard's Udvalg S. 170—211. Repe-
teret det hele Pensum, der skal opgives til Examen
artium. Af Nygaard's Grammatik Syntaxen
gjennemgaaet, og Formlæren repeteret.

Tydsk.

Klasse I: Knudsen's Elementær- og Læsebog til Side 33.

Klasse II: Knudsen's Elementærbog fra Side 28—80.
Af Retroversionsøvelserne omtrent Halvdelen af
hvert Stykke medtaget. Løkses mindre Grammatik
fra Begyndelsen til de possessive Pronommer.
Et Par Gange maanedlig en let Stil paa Skolen.

Klasse III: I 3 ugentlige Timer læst og repeteret Knud-
sen's Elementærbog S. 83—145; Halvdelen af
hvert Retroversionsstykke oversat, Gloserne lærte
udenad. I 1 ugentlig Time er Formlæren i
Løkses mindre Grammatik læst og repeteret. 1

ugentlig Time har været anvendt til Gjennemgaaelse af de ugentlige Stile (Knudsens Stiløvelser S. 1—17), samt til Examination i Dvølsesbogens Regler, Exempler og Gloser. Af og til en Extemporalstil.

Klasse IV: Knudsens Elementærbog S. 146—174 (4de Udg.) læst og repeteret. Læst og repeteret Formlæren efter Løffes større Grammatik med Forbigaaelse af S. 1—27 og S. 41—46 samt de fleste Anmærkninger. En Hjemmestil hver Uge og en Extemporalstil hver Maaned efter Knudsens Stiløvelser (S. 18—43 med Forbigaaelse af ganske faa Exempler.).

Klasse V: Af Autenrieths Læsebog læst og repeteret S. 5—18 og S. 27—48. Læst og repeteret Formlæren efter Løffes større Grammatik med Forbigaaelse af nogle Anm.; af Syntaxen gjennemlæst det vigtigste af Kasuslæren. En Hjemmestil hver Uge og en Extemporalstil hver Maaned efter Knudsens Stiløvelser (S. 39—64 og L. 74—101; af de sammenhængende Stykker skrevet omtrent Halvdelen, og i 2den Afdeling omtr. Halvdelen af Exemplerne i hvert Stykke).

Klasse VI: Autenrieths Læsebog S. 80—126 og S. 180—187. Af Løffes større Grammatik Syntaxen og repeteret en Del af Formlæren. Hver Uge en Hjemmestil, hver anden Uge en extemporal Stil.

Latin.

Klasse IV: Af Schreiners Grammatik Formlæren læst og repeteret. Af Chr. Schmidts Læsebog Exemplerne i 1ste Afsnit (dels benyttede til Hjemmelæs-

ning, dels til Extemporaløvelse paa Skolen) samt de 40 Fabler i 2det Afsnit.

Klasse V: Af P. Bosc's „Udvalg af latinske Klassikere“ Phædri Fabler og 8 Feltherrer af Cornelius Nepos. Af Schreiners Grammatik Kasuslæren læst og det vigtigste af Formlæren repeteret. Hver Uge en Hjemmestil og en Extemporalstil, hvortil er benyttet „Latinske Stiløvelser af Andersen og Gjor“.

Klasse VI: Af Bosc's Udvalg repeteret Phædri Fabler, og 8 Feltherrer af Cornelius Nepos, læst og repeteret 1ste og 2den Bog af Cæsars galliske Krig og Ciceros 1ste og 3die catilinariske Tale. Af Schreiners Grammatik de vigtigste Partier af Syntaxen. Hver Uge en Hjemmestil og en Extemporalstil.

Gymn. Kl. 1: Sallust's Catilina, Ciceros Tale pro Roscio Amerino, Livius 22de Bog, Ovid's Metamorphoses 1200 Vers. Af Schreiners Grammatik de uregelmæssige Verber og Syntaxen til Kap. 6. Dorph's Mythologi. Hver Uge en latinsk Stil hjemme og en Extemporalstil paa Skolen.

Gymn. Kl. 2: Læst og repeteret Livius 22de Bog fra Kap. 50 til Enden, samt 23de Bog. Ciceros Cato major. 12 Kapitler af Ciceros Laelius, læst, men ei repeteret.

Gymn. Kl. 3: Læst og repeteret Taciti Agricola. Repeteret det hele Artiumspensum. Noget Extemporal-læsning efter Flemmers Udvalg af Sølvalberens Forfattere.

Gymn. Kl. 2 + 3: Af Horat's Ober 912 Vers, af samme Epistler 511 Vers. Læst Ordbannelselæren og repeteret Syntaxen efter Schreiners Grammatik.

Thomsens romerske Stats- og Privatliv. Litteraturhistoriske Oplysninger om de læste græske og latinske Forfattere (tidligere dikterede). Læst ex tempore Livius 21de Bog fra 20de Kap. til Enden. Regelmæssig hver Uge 1 Oversættelse fra Latin hjemme og 1 extemporal.

Engelsk.

Klasse IV: Af Arctanders Elementærkurs læst og repeteret alle Prosastykkerne samt nogle poetiske Stykker. Af Løkkes Grammatik Formlæren læst og repeteret.

Klasse V: Læst og repeteret Løkkes Læsebog for Mellemklasser S. 1—73 (med Undtagelse af Stykkerne 3, 7, 8, 19, 24, 25, 27). 1 Time ugentlig benyttet til extemporal Læsning. Løkkes Grammatik til „Beretnings Tider“ læst og repeteret. Ugentlig en Hjemmestil og en extemporal.

Klasse VI: Læst og repeteret Løkkes Læsebog for Mellemklasser fra S. 180 ud Bogen. Af Wittrups „Engelsk Læsebog for Viderekomne“ 79 Sider. Extemporal Læsning 1 Time ugentlig. Løkkes Grammatik læst og repeteret. Ugentlig en Hjemmestil og en extemporal.

Gymn. Kl. 2: En Del af Arctanders Elementærkurs. Af Løkkes Læsebog for Mellemklasser omtr. 50 Sider. Af Løkkes Grammatik Formlæren og 1ste Afsnit af Syntaxen.

Fransk.

Klasse V: Borrings Læsebog fra Begyndelsen til S. 34. Af Ingerslevs Grammatik Formlæren.

- Klasse VI:** Borrings Læsebog S. 30—53 og 74—96.
 Af Ingerslevs Grammatik Formlæren repeteret og
 af Syntaren til Kap. 10.
- Gymn. Kl. 1:** Borrings Læsebog S. 99—150 og S.
 241—262. Af Ingerslevs Grammatik Syntaren.
- Gymn. Kl. 2 + 3:** Borrings Etudes litteraires. Ex
 tempore nogle Kapitler af Souvestres „Un philo-
 sophe sous les toits“. Repeteret Ingerslevs Gram.

Græsk.

- Gymn. Kl. 1:** Efter Curtius's Grammatik Formlæren
 indtil Kap. 12 læst og repeteret. Bergs Forføle
 gennemgaaet. Xenophons Anabasis II Kap. 1—4
 (inkl.); Herodot VIII, Kap. 1—22 (inkl.)
- Gymn. Kl. 2:** Af Curtius's Grammatik Formlæren repe-
 teret med specielt Hensyn paa den joniske Dialekt;
 af Syntaren Kasuslæren gennemgaaet. Xenophons
 Anabasis I fra Kap. 8 til Enden og II Kap.
 1—4 (inkl.) Herodot VIII Kap. 1—137 (inkl.)
 med Forbigaaelse af Kap. 104—106, 118—120.
- Gymn. Kl. 3:** Repetition af det hele Artiumspensum.
 Christensens græske Statsliv. Repeteret Dorphs
 Mythologi. Af Curtius's Grammatik det vigtigste
 af Syntaren, især Moduslæren.
- Gymn. Kl. 2 + 3:** Læst og repeteret Platons Apologi
 og Homers Iliade 8de og 9de Bog (Kl. 2 kun
 repeteret 200 Vers af 9de Bog).

Historie.

- Forbkl. og Kl. 1:** R. T. Niessens Verdenshistorie fra
 Begyndelsen til de puniske Krige.

- Klasse II:** Nissens Verdenshistorie fra Begyndelsen til Middelalderen.
- Klasse III:** Nissens Verdenshistorie fra „Antonius og Octavian“ til „Filip den 2den“ (med Forbigaaelse af de Nordens Historie vedkommende Stykker).
- Klasse IV:** Nissens Verdenshistorie fra „Karl den Store“ til „Voltaire, Rousseau, Encyclopædister“, med Forbigaaelse af næsten alle Stykker, der vedkomme Nordens Historie.
- Klasse V:** Nissens Verdenshistorie fra „den spanske Arvefølgekrig“ ud Bogen. S. Petersens Nordens Historie fra „Gustav Vasa“ ud Bogen.
- Klasse VI:** Repeteret Nissens Verdenshistorie og S. Petersens Nordens Historie.
- Gymn. Kl. 1:** Oldtidens Historie læst og repeteret efter Ehriges Lærebog.
- Gymn. Kl. 2:** Læst Eriksens Nordens Historie; læst og repeteret Englands Historie til 1714 efter L. K. Daas Lærebog med Supplement (trykt i Programmer for Skiens Skole for 1877 og 1878).
- Gymn. Kl. 3:** Læst Englands Historie fra 1760 til 1878 efter Daa med dikteret Tillæg. Repeteret Oldtidens (Ehrige), Nordens (Eriksen) og Englands Historie (Daa med Supplement).

Geografi.

- Sorbfl. og Klasse I:** Platous Jordbeskrivelse for Almueskoler læst og repeteret.
- Klasse II:** Platous Jordbeskrivelse for Almueskoler læst og repeteret.
- Klasse III:** Geelmuydens Lærebog for Middelkolen S. 27—68. S. 135—214.

- Klasse IV:** Geelmundens Lærebog S. 48—82 (Europas fysiske Geografi for Rusland, og Asiens fysiske Geografi) samt 212—313 (den politiske Geografi fra Belgien til Afrika).
- Klasse V:** Afrika, Amerika, Australien efter Geelmundens Geografi. Den almindelige fysiske Geografi.
- Klasse VI:** Væst nyt Amerika og Australia efter Geelmundens Geografi og repeteret hele Bogen.

Naturkundskab.

- Klasse II:** Sørensens Naturhistorie fra Begyndelsen til „Krybdyrene“. Størstedelen repeteret.
- Klasse III:** Fra „Fuglene“ ud Bogen. Repeteret til „Leddyrene“.
- Klasse IV:** Fra „Bløddyrene“ og ud; Menneskets Legeme, Pattedyr og Fugle (nogle Disciple have benyttet Siebkes, andre Sørensens Naturhistorie).
- Klasse V:** Reuschs Mineralogi. Efter Christies Fysik „Faste, flydende og luftformige Legemers Egenskaber“ samt Barmelæren.
- Klasse VI:** Siebkes Naturhistorie repeteret. Christies Fysik repeteret til „Eigevægt og Bevægelse“.

Mathematisk Fag.

- Forbkl. + Kl. I.** Forbkl.: de 3 første Regningsarter i ubenævnte Tal. Den lille Multiplikationstabel.
 Kl. I: De 4 Regningsarter i ubenævnte Tal; de 3 første Regningsarter i benævnte Tal (metrisk System). Tabellen for det metriske System (Mynt, Vægt og Længdemaal) indøvet.

- Klasse II:** Regningsarterne i almindelig Brøk (med Undtagelse af Divisio). Decimalbrøk. De 4 Regningsarter i benævnte Tal (metr. System).
- Klasse III:** Thorv. Brochs Regnebog Indledningen og hele 1ste Uffnit undtagen Pag. 48—50 (almindelig Brøks Omdannelse til Decimalbrøk), § 26 (Parttagning) og de i § 20 opførte Vægts- og Maalsangivelser. Grundrids af Geometrien dikterede af Læreren.
- Klasse IV:** Efter Thorv. Brochs Regnebog Multiplikation og Division af Polynomer, Eigninger af 1ste Grad med 1 til 4 ubekjendte. Bonneviés Geometri til „parallele Linjer“.
- Klasse V:** Af Bonneviés Geometri fra „parallele Linjer“ ud 4de Bog (undtagen Punkt 220). Af Thorv. Brochs Regnebog 2det Uffnit 5te Kap. undtagen § 65 og 68 (kvadratiske Eigninger og Omdannelse af periodiske Decimalbrøker) og 3die Uffnit undt. § 77 (Procentregning) og § 79 (Anvendelse af Eigninger).
- Klasse VI:** Bonneviés Geometri 5te og 6te Bog og Repetition. Thorv. Brochs Regnebog fra Renteregning Bogen ud og Repetition.
- Gymn. Kl. 1:** Thorv. Brochs Arithmetik for Latingymnasiet Indledningen og 1ste Uffnit.
- Gymn. Kl. 1 + 2:** Samme Arithmetik 4de Uffnit undtagen § 89.
- Gymn. Kl. 2:** Samme Arithmetik 2det og 3die Uffnit.
- Gymn. Kl. 3:** Samme Arithmetik repeteret. Guldbergs Trigonometri § 7—8. Guldbergs Stereometri og Trigonometri repeterede.
-

E. Fra Begyndelsen af Skoleaaret var der i Kl. VI kun 4 Disciple, der ei deltog i Undervisningen i den valgfri Del af Naturkundskaben. I Aarets Løb ophørte dog efterhaanden ogsaa de øvrige Disciple i Klassen.

I Undervisningen i Fransk have i Kl. V 8 Disciple ikke deltaget (4 fra Begyndelsen af Aaret). I Gymn. og Kl. VI have samtlige Disciple (med Undtagelse af 1 i 1ste Gymnkl. og 1 i VI) nydt Undervisning i Fransk.

I Gymn. har i 3die Kl. ingen, i 2den Kl. 3 Disc. læst Engelsk.

I Gymnastikundervisningen have ogsaa i dette Aar Kl. I og II ikke deltaget som Følge af Lokale's Utilstrækkelighed. Af de øvrige Disciple have kun 4 været fuldstændig fritagne for Gymnastik. Kl. I og II have dog deltaget i de militære Øvelser, som i Aug. og Septbr. f. A. og Mai og Juni d. A. ere drevne i fri Luft i Gymnastiktimerne.

Disciplene have været delte i 3 Partier, der hver have haft 2 halve Timer Gymnastik om Ugen. Denne Gren af Undervisningen drives altsaa ikke i den Udstrækning, som ønskeligt kunde være, men der kan heri ingen Forandring ske, saaalænge Skolen ikke har et bedre Lokale. Det Rum, hvor der afholdes Gymnastik, er nemlig kun en nogenlunde rummelig Korridor, der er beliggende midt oppe mellem Klasseværelserne. I denne Korridor, hvorigjennem 140—150 Disciple passere et halvt Snæs Gange daglig, maa der selvfølgelig altid, uagtet den daglig feies og meget ofte vaskes, være en Masse Støv og en flet Luft. Det er derfor umuligt at ordne det saaledes, at i Timen mellem Kl. 11 og 12 den første Halvtime benyttes af et Parti og den anden af et andet, da Luften efter en halv Times Gymnastik er saa bedærvet, at det i sanitær Henseende er aldeles utilraadeligt at drive fortsatte Tegemøvelser i dette Rum. Heller ikke gaar det an at forflere Gymnastiktimerne ved at henlægge nogle til andre Formiddagstimer, end hin Mellemtime mellem Kl. 11 og 12; thi da næsten

alle Klasser stode umiddelbart op til dette Lokale, vilde i saa Fald Undervisningen i disse forstyrres ved Larmen fra Gymnasiken. Men det er endda ikke det beklageligste, at Gymnasiken ikke kan drives i den ønskelige Udstrækning og omfatte alle Klasser; langt misligere er det, at, saa mørkt, trangt og kvalmt som dette Lokale er, nødvendig Legemsøvelsernes gavnlige sanitære Virkninger maa neutraliseres ved Lokalets Utrivlighed og Usundhed.

V.

Middelskolens Afgangs-Examen i 1878.

Til denne Examen vare samtlige 18 Disciple af Kl. VI anmeldte. Af disse blev dog en Examinand, Hans Møller, ved Sygdom hindret fra at fremmøde. Af de øvrige blev 4 rejicerede ved den skriftlige Prøve (1 paa Latinlinjen og 3 paa Engelsklinien). De øvrige bestod Examen med følgende Udfald:

Latinlinjen:

Paul Backer	Hovedkarakter	Meget godt (2,27)
Realf Berg	—	Meget godt (2,43)
Fredrik Blichfeldt .	—	Godt (2,77)
Jakob Dffenberg .	—	Meget godt (2,42)
Søren Paulsen . .	—	Godt (2,63)
Anton Scheel	—	Godt (3,83)
Karl Storm	—	Godt (2,92)

Engelsklinien:

Edvard Aanesen . .	Hovedkarakter	Godt (2,87)
Tørgen Eastberg .	—	Meget godt (1,87)
Haakon Hauge . . .	—	Godt (2,97)
Børre Hansen . . .	—	Godt (3,20)
Christian Jepsen .	—	Godt (3,13)
Nikolai Roodt . .	—	Meget godt (2,44)

En Examinand, John Larsen Lunde, der i 1877 bestod Middelskolens Udgangsexamen paa Engelslinjen, tog for at kunne optages i Latingymnasiet den forordnede Til-lægsprøve i Latin.

2 Privatister, begge paa Latinlinjen, vare anmeldte. Den ene blev rejiceret ved den skriftlige Prøve, den anden bestod Examen med Hovedkarakter Meget godt.

For Examinanden Hans Møller, der, som ovenfor bemærket, ved Sygdom blev forhindret fra at fremstille sig til Examen, blev der, i Henhold til kongelig Resol. af 23de August f. A., afholdt extraordinær Examen i Slutningen af September. Opgaverne til denne blev givne af Rektor i Overensstemmelse med Reglementets § 4, sidste Passus. Examinanden bestod Examen (paa Latinlinjen) med Hovedkarakter Meget godt (1,70).

Opgaver

ved Middelskolens Udgangsexamen i Juni og Juli 1878.

Modersmaalet:

En kort Fremstilling af Columbus's Liv.

Tysk Stil:

Da Gustav Wasa for at undgaa Christian den Andens Hevn vankede om i det nordlige Sverige, kom han til en Herregaard¹⁾, hos hvis Eier han haabede at finde et sikkert Tilflugtssted. Men denne besluttede at fortjene den høie Pris, som var sat paa hans Hoved. Under et eller andet²⁾ Paaskud steg han til Hest og red hen til den nærmeste danske Officer, hvem han fortalte, at Fngtningen opholdt sig hos ham. Strax blev der sendt 20 danske Soldater med ham forat bemægtige sig den uheldige Gustav. Men Adelsmandens Hustru, som gjættede, hvad han havde

¹⁾ Edelhof. ²⁾ irgend ein.

i Ginde, lod sin Tjener ledsage Gustav til Præsten i det nærmeste Sogn. Denne holdt ham de første otte Dage skjult i Kirken og formaaede senere en af Bønderne til at optage ham i sit Hus. Da han heller ikke her var i Sikkerhed, skjulte Bonden ham i en med Halm belæstet Vogn, med hvilken han førte til Råttwik. Undervejs mødte de nogle Soldater, af hvilke en stak sin Bajonet ind i Halmen. Da der randt Blod ned i Sneen, vilde de uden Tvivl have opdaget ham, hvis Bonden ikke havde givet Hesten et Snit i Benet, forat de kunde tro, at Blodet kom fra Dyret.

Latinsk Stil:

I Grækenland levede to berømte Malere, af hvilke den ene hedte Zeuris, den anden Parrhasius. Disse anstillede engang en Bæddestrid¹⁾ indbyrdes. Zeuris havde malet Druer og havde saaledes efterlignet Naturen, at Fuglene fløi hen til Maleriet²⁾. Da fremstillede Parrhasius sit Maleri, hvorpaa han havde malet et Forhæng³⁾. Zeuris lod sig narre⁴⁾ og troede, at det var et virkelig⁵⁾ Forhæng, bag hvilket Maleriet skjultes. Da det nu forekom⁶⁾ ham, at Parrhasius nølede noget længe, bad han ham, at han skulde fjerne Forhænget og vise ham Maleriet. Da først indsaa han sin Feiltagelse og sagde, at han indrømmede Parrhasius Seieren, saasom han selv kun havde skuffet Fuglene, men Parrhasius havde skuffet ham, Kunstneren. Siden malede Zeuris en Gut, som bar Druer. Da en Fugl fløi hen til Druerne, sagde han vred: „Jeg har malet Druerne bedre end Gutten; thi hvis denne havde været godt malet, vilde Fuglene have været bange⁷⁾ for ham.“

¹⁾ anstille en Bæddestrid: certare. ²⁾ tabula. ³⁾ udtrykkes ved linteum, egentlig et Stykke Lærred. ⁴⁾ at lade sig narre: desipi. ⁵⁾ verus. ⁶⁾ udtrykkes ved Verbet viderei. ⁷⁾ at være bange: timere.

Engelsk Stil:

Fredrik den Store ringede en Dag flere Gange, men der kom ingen. Til sidst aabnede han Døren til det tilstødende Værelse og fandt sin Page indslumret i en Lænestol. Han gik hen til ham for at vække ham, da han fik se Snippen¹⁾ af en Billet, som stak ud af hans Kjolelomme. Han var nysgjerrig efter at vide, hvad det var, tog Billetten uden at vække Pagen, og læste den. Det var et Brev fra det unge Menneskes Moder, hvori hun takkede ham, fordi han understøttede hende ved at sende hende en Del af sin Gage, og sluttede med at sige, at Gud nok vilde lønne²⁾ ham for hans Kjærlighed. Efterat have læst det, gik Kongen sagte tilbage til sit Værelse, tog en Rulle Dukater og lod den tilligemed Brevet glide ned i Pagens Lomme. Derpaa vendte han tilbage og ringede saa stærkt, at Pagen vaagnede. „Du har sovet godt“, sagde Kongen. Pagen vilde til at undskylde sig og stak i sin Forvirring Haanden i Lommen, hvor han til sin store Forbauselse følte Rullen med Dukaterne. Han trak den op, blev bleg, saa paa Kongen, og brast i Graad uden at kunne sige et Ord. „Hvad er i Veien?“ spurgte Kongen; „hvad er det, du har der“? — „Åh, Deres Majestæt“, svarede det unge Mennesker idet han faldt paa Knæ, „der er nogen, som vil gjøre mig ulykkelig³⁾; jeg ved ikke, hvorledes disse Penge ere komne i min Lomme“. — „Min Ven“, sagde Kongen, „Gud sender os ofte Betsignelser, medens vi sove. Send de Penge til din Moder; hilts hende fra mig, og sig hende, at jeg vil sørge baade for hende og dig“.

Mathematisk:

1.

Der er givet en Cirkel og en ret Linie AB udenfor samme. Konstruer en ret Linie, der med Linien AB danner

1) corner. 2) bless. 3) gjøre ulykkelig: to ruin:

en Vinkel paa 45° , og af hvilken Cirkelen affjærer en Korde saa stor som Radien. Forklar Fremgangsmaaden.

2.

Beregn Radius i en Cirkel, hvor en Bue paa 45° er $1,57$ lang; π sættes lig $3,14$. Konstruer denne Cirkel og den deri indskrevne regulære Trekant. Beregn denne Trekants Fladeindhold med 3 Decimaler. Logarithmer maa ikke anvendes.

3.

Find Værdien af x af Ligningen:

$$\frac{5x - 0,4}{0,3} - \frac{1,8 - 8x}{1,2} = \frac{3x - 1,3}{2}$$

4.

Ved Hjælp af Logarithmer at beregne x af Udtrykket:

$$x = \frac{1}{8} \sqrt[3]{\frac{a^4 - b}{b^2 \sqrt{c}}} \quad \text{naar:} \quad \begin{array}{l} a = 1,7398 \\ b = 0,53765 \\ c = 0,3461 \end{array}$$

5.

En Bygmester har paataget sig at opføre en Bygning i Løbet af 12 Uger; han skal for dette Arbeide have 4800 Kroner, men for hver Dag, han bruger over den fastsatte Tid, skal han betale 40 Kroner.

Han antager 20 Arbeidere, der ved 10 Timers dagligt Arbeide netop kunne fuldføre Bygningen i den fastsatte Tid; deres Dagløn er Kr. 2,50. Efter 5 Ugers Forløb negte 6 af Arbeiderne at arbejde længere, men de øvrige 14 paatage sig 12 Timers dagligt Arbeide mod en Dagløn af Kr. 3,20.

Hvor lang Tid maatte de 14 Mand arbejde, før Bygningen blev færdig? Hvor stor blev Bygmesterens Fortjeneste?

Ugen regnes lig 6 Arbeidsdage.

Opgaver

ved extraordinær Afgangsexamen i September 1878.

Modersmaalet:

En kort Fremstilling af Karl den 12tes Liv.

Tydsf Stil:

Bed et Gjæstebud, som Makedoniens Konge Alexander bivaanede, blev Kongens Bedrifter ophøiede over Kastors og Pollux's. Klitus protesterede¹⁾, og da man nu satte Alexander høiere end Philip, blev han heftigere og opløstede Faderen langt over Sønnen. Kongen blev vred derover, og Klitus blev bortfjernet af sine Venner for at forebygge værre Dyrtrin. Men i sin berusede Tilstand²⁾ vendte han tilbage og raabte: „Denne Haand har reddet Dig, Alexander, ved Granikus!“ Da sprang Kongen, som ligeledes var ophidset af Vinen, op, kaldte paa Bagten og klagede høit over, at det gik ham, som Darius med Besjus, og at han neppe beholdt Kongenavnet tilbage³⁾. Derpaa greb han et Sværd og dræbte Klitus. Men da hans Besindelse vendte tilbage, blev hans Smerte umaadelig; tre Dage afholdt han sig fra al Næring og sagde, at han ikke kunde leve længere efter sin Vens Drab. Først da man alvorligen erindrede ham om hans Herskerpligter, blev han efterhaanden beroliget.

1) widersprechen. 2) Trunkenheit. 3) etwas bleibt mir.

Latinsf Stil:

Umuetribunen Marius Pomponius anklagede Lucius Manlius, fordi han havde forv ist¹⁾ sin Søn, der senere blev kaldet Torquatus, fra Byen og befalet ham at bo paa Landet. Da den unge Søn havde hørt, at man fortrædige de²⁾ hans Fader, skal han være illet til Rom og

1) relegare. 2) negotium exhibere.

ved første Daggrn have indfundet sig i Pomponius's Hus. Da nu dette var blevet meldt denne, stod han strax op af Sengen, fordi han troede, at Sønnen i sin Brede vilde berette³⁾ ham noget til Skade for⁴⁾ Faderen. Men denne trak, saasnart han var kommen ind, Sværdet og svor, at han paa Stedet vilde dræbe ham, hvis han ikke gav ham det edelige Løfte⁵⁾, at han vilde lade Faderen være i Ro⁶⁾. Tvungen af Skræk svor Pomponius dette og meldte⁷⁾ derpaa Sagen for Folket; han forklarede, hvorfor det var nødvendigt for ham at afftaa fra Sagen, og lod Manlius i Ro. Saa meget havde Eden at betyde⁸⁾ paa hine Lider.

3) afferre. 4) contra. 5) jusjurandum dare. 6) missum facere. 7) deferre ad. 8) valere.

Mathematik:

1. At konstruere et ligesidet Triangel, hvis Side er 10^m; at konstruere et Kvadrat med samme Fladeindhold som Trianglet og med en Nøiagtighed af 2 Decimaler at beregne Længden af dette Kvadrats Side. Meterens Længde vælges vilkaarlig.
2. Hvor stor er den Vinkel, der dannes af to Sekanter, naar Buen mellem deres Ben indeholder, den ene 132° og den anden 17° 12' 35"?
3. At beregne x af Ligningen:

$$\frac{2x + 3}{x - 1} - \frac{3x - 2}{3} = 5$$

4. Hvor længe maa en Kapital forrentes til 6 pCt. med Rente og Rentes Rente for at stige til det dobbelte?

5. Et Arbejde kan udføres af 6 Mand i 5 Uger, og pr. Maaned fordres i Dagløn 2,05 fr. Bliver det billigere at tage 18 Mand, der forlange tilsammen 400 fr., naar man kan paaregne, at man vinder $2\frac{1}{2}$ fr. for hver Dag Arbejdet bliver tidligere færdigt, end paa-regnet efter den første Arbejdsstyrke? Arbejdsgugen regnes til 6 Dage.

VI.

Examen artium.

Til Examen artium i 1878 anmeldtes fra Skolen 2 Elever, nemlig Niels Kanesen og Søren Munk. Disse bestod denne Examen med følgende Udfald:

	Kanesen.	Munk.
Moderemaal	2	4
Lat. Oversæt.	3	3
Mathem. Skriftl.	2	1
Religion	2	2
Ddnorsk	2	1
Latin mundtl.	1	1
Do.	2	1
Græsk	2	1
Do.	2	1
Fransk	2	2
Engelsk	2	"
Historie	2	1
Mathm. mundtl.	1	1
Sum	25	19
Antal Fag	13	12
Hovedkarakter	Laudabilis.	Laudabilis.

VII.

Skole- og Indskrivningspenge. Skolebeneficiær.

Skolepengene ere for Tiden:

i Forberedelsesklassen	32	Kr.	aartlig
= Middelskolens Kl. I	40	"	—
= — " II	48	"	—
= — " III	64	"	—
= — " IV, V, VI	96	"	—
= Eatingsgymnasiet	144	"	—

For Brødre tilstaaes Moderation.

Indskrivningspenge erlægges med 8 Kr.

Hel Friplads har i dette Skoleaar været tilstaaet 8 Elever, halv Friplads 6 Elever (til samlet Beløb 1192 Kr.)

Uf Renterne af Kong Carl Johans Legat, stort 8000 Kr., have 4 Elever haft Stipendium, to 120 Kr., to 80 Kr.

Skien's Sparebank har ogsaa i dette Skoleaar til Understøttelse for trængende Disciple af Middelskolen skænket 4000 Kr., hvoraf helt eller delvis Skolepenge ere betalte for 10 Elever.

Skolens Kasserer er Adjunkt Nielsen.

Med Decision i Regnskabet for 1878 blev det afgjort, „at Disciple, der nyde hel eller halv Friplads, i Forhold til betalende Brødre ved Beregningen af Moderation for disse maa betragtes som fuldt betalende, naar de have Plads i en Klasse, for hvilken ikke er fastsat lavere Skolepenge, end for den, hvori deres betalende Brøder eller Brødre sidde.“ I det Tilfælde ved denne Skole, der gav Anledning til denne Decision, gik Gratisten i Klasse IV, den ældre Broder i Klasse V; den sidste skulde altsaa, uanset at han gik i en høiere Klasse, hvori dog betaltes samme Beløb i Skolepenge, som i Klasse IV, betragtes som 2den Broder og nyde det for 2den Broder sædvanlige Ufflag i Skolepenge.

VIII.

Skolens Budget for Skoleaar 1879—80.

Følgende Budget for det kommende Skoleaar blev af Forstanderskabet bragt i Forslag:

Udgifter:

1. Lønninger:			
a. til de kongelig ansatte Lærere:			
Rektor	4600	Kr.	
2 Overlærere à 3000 Kr.	6000	—	
7 Adjunkter à 2000 Kr.	14000	—	
			24600 Kr.
b. Klasselærere:			
1 med	1700	Kr.	
1 med	1500	—	
			3200 Kr.
c. Timeundervisning:			
Gymnasflæreren	400	Kr.	
Sanglæreren	250	—	
			650 Kr.
d. Kassereren	550	—	
e. Pedellen	400	Kr.	
Pedel Stadsbruds Pension	240	—	
			640 Kr.
2. a. Bibliotheket	240	Kr.	
b. fysikalske og naturhistoriske Samlinger	80	—	
c. andre Læremidler	60	—	
			380 Kr.
3. Stipendier (400 Kr.), Fripladse (1200 Kr.), Moderation for Brødre (880 Kr.)	2480	Kr.	
4. Lys og Brænde	900	—	
5. Trykningsomkostninger, Program, Skrivematerialier	250	—	
6. Blandede og tilfældige Udgifter	250	—	
			33900 Kr.

Tilsammen 33900 Kr.

Indtægt:

1. Skole- og Indskrivningspenge	12370 Kr.
2. Bidrag af Kommunen	3200 —
3. Renter af Kong Carl Johans Legat	400 —
4. Paaregnet som Tilskud af Statskassen	17930 —

Tilsammen 33900 Kr.

Med Hensyn til Post 1 i Udgiftsbudgettet bemærkes, at Dverbestyrelsen havde forlangt Forstanderskabets Forslag angaaende Fastsættelsen af Lømlærernes Lønninger. Forstanderskabet fandt, at Sanglærerens og Gymnastiklærerens Lønninger, der henholdsvis beløb sig til 220 Kr. og 360 Kr. eller med midlertidigt Lønstillæg 244 Kr. og 392 Kr., burde afrundes til 250 Kr. for Sanglæreren og 400 Kr. for Gymnastiklæreren (360 Kr. for den daglige Gymnastikundervisning og 40 Kr. for Ledelsen af de militære Dvelfer).

Til Udgiftsbudgettets Post 1 b oplyser Rektor i de Bemærkninger, hvormed han ledsagede Budgetforslaget ved dets Dversendelse til Forstanderskabet, at det syntes utvivlsomt, at det store Discipeltal i Middelkolens høiere Klasser vilde holde sig, saa at en Klasse's Deling i Parallelklasser fremdeles vilde blive nødvendig. Han maatte derfor bringe i Forslag, at den midlertidige Klasselærerpost med aarlig Løn 1700 Kr., der med Dverbestyrelsens Samtykke som Følge af Kl. IV's Deling blev oprettet for indeværende Skoleaar, maatte gaa over til at blive fast.

Til Indtægtsbudgettets Post 1 havde Rektor knyttet følgende Bemærkning:

„I adskillige Aar har en etaarig Forberedelsesklasse været knyttet til denne Skole, idet den i alle Tider har været kombineret med Middelkoleklasse I. Da den paa denne Maade ikke voldte det Offentlige nogen Udgift, men

tværtom forskaffede Skolen en Indtægt, blev det af Overbestyrelsen tilladt, at denne Klasse ogsaa efter den nye Skolelovs Gjennemførelse, blev bibeholdt, idet Overbestyrelsen (cfr. Skrivelse til Forstanderskabet af 26de Juli 1872) antog, at det ved Bestemmelsen af hvert Aars Budget kunde afgjøres, hvorvidt en saadan Ufdeling burde tilstedes forenet med Middelskoleklasse I. under samme Lærer og i samme Lokale som denne.

Denne Ordning er imidlertid i pædagogisk Henseende alt andet end heldig. Forberedelsesklassen er, som bemærket, i alle Timer forenet med Kl. I., men ikke i alle Fag, idet i 2det Halvaar, da Kl. I. nyder Undervisning i Lydst, Forbkl. i disse Timer maa sysselsættes paa anden Maade, f. Ex. ved Afskrivning efter Bog. Det vil indsees, at denne Forbkl., hvis Disciple i Regelen endnu mangle tilstrækkelig Færdighed i at læse indenad, i utilbørlig Grad lægger Beslag paa Lærerens Tid og Kræfter til Afbræk for Kl. I. Paa den anden Side maa man for at undgaa to Partier i næsten alle Fag og Timer lade Forbkl. følge med Kl. I. i saagodtsom alle Lektier, og maa disse naturligvis opgives med det Maal for Die, der er opstillet for Undervisningen i Kl. I. Da nu Forbkl.'s Disciple have Bønskelighed for at følge med, bliver i de fleste Tilfælde Følgen, at de enten tabe Modet eller vænne sig til at lære sine Lektier kun halvt. Man kunde jo vistnok for Optagelse i Forbkl. stille saa store Forbringere, at denne Klases Disciple uden synderlig Bønskelighed skulde kunne følge med Kl. I., men i dette Tilfælde vilde jo Klassen næsten ganske tabe sin Karakter som Forberedelsesklasse. Det maa ogsaa erkjendes, at skal en Forbkl. ret komme i organisk Forbindelse med den øvrige Skole, maa den kunne optage Disciple ganske uden Forfundskaber og overtage deres Undervisning fra Grunden af. Som den herværende Forbkl. er indrettet, er den hverken halvt eller helt.

I Betragtning af, hvad ovenfor er anført, tror jeg, at det vil være tjenligt for Skolen, at nævnte Forbkl. ind-
drages fra næste Skoleaars Begyndelse, og har jeg i Hen-
hold hertil ikke opført nogen Indtægt af Forbkl. i Budget-
forslaget. Jeg skal oplyse, at den reelle Indtægt af denne
i Regelen faatallige Klasse, er, da de fleste Disciple have ældre
Brødre i Skolen og saaledes nyde Moderation i Kontin-
genten, temmelig ringe."

Dette Budgetforslag blev af Kirkedept. vedtaget, og kongelig Proposition blev i Overensstemmelse dermed fremsat for dette Aars Storting, der har antaget samme.

Til Underretning oversendte Forstanderskabet til Magi-
strat og Formandskab Udskrift af Rektors Bemærkninger til ovenanførte Budgetforslag, forsaavidt angik Forberedelses-
klassen, med Tilføiende, at Rektor i sin Tid agtede at ind-
gaa til Kommunebestyrelsen med motiveret Forslag til Dpret-
telse af en fuldstændig Forberedelsesafdeling for Kommunens
Regning. Saadant Forslag er senere af Rektor affattet og er af Forstanderskabet med dette's Unbefaling oversendt de kommunale Autoriteter.

Anhang.

Love, Resolutioner, Cirkulærer osv. i 1878
vedkommende det høiere Skolevæsen.

1. Cirkulære fra Kirkedepart. af 11te Januar 1878:

I Anledning af, at § 15 Nr. 7 b i Lov om de offentlige Skoler for den høiere Almendannelse og § 11, H. b. i det midlertidige Reglement af 5te Mai 1875 for den ved Lov af 17de Juni 1869 anordnede Examen artium, hvorefter de Latinstuderende skulle besidde Kjendskab blandt andet til „Beregningen af Overflade og Kubikindhold af de vigtigste stereometriske

Legemer", ved enkelte af de offentlige Gymnasier er bleven forstaaet som sigtende blot til de for Beregningerne fornødne Formler, men ikke tillige til disses theoretiske Deduktion, hvilken Opfatning de ved sidst afholdte Examen artium fungerende Examinatorer og Censorer fandt ikke at være stemmende med Mathematikens Begreb og Karakteren af den Almendannelse, som den klassiske Examen artium skal være Borgen for, har Universitetets matematisk-naturvidenskabelige Fakultet paa given Anledning erklæret sig enigt med nævnte Examinatorer og Censorer og udtalt, at Undervisningen i Latingymnasiet bør omfatte en mindre Lærebog i Stereometri, hvis Endemaal er Beregningen af Overflade og Kubikindhold af de vigtigste stereometriske Legemer, og hvori forbigaaes Sætninger, der ikke ere nødvendige Led i Systemet til Opnaaelse heraf. I Henhold til disse Udtalelser anmoder Departementet ovennævnte Rektorer og Bestyrere om at iagttage det i saa Henseende Fornødne, hvorhos det tilføjer, at det har anmodet det akademiske Kollegium om, at der ved Examinationen i Mathematik til den forestaaende Examen artium, maa blive taget Hensyn til, at heromhandlede Spørgsmaal først saa langt ude i Skoleaaret er bragt til Afgjørelse.

2. Skrivelse fra Kirkedep. af 23de April 1878 til en Rektor, hvori paa Forespørgsel er meddelt, at der Intet antoges, at være til Hinder for, at en Elev, der har gennemgaaet 6te Middelskoleklasse og bestaaet dens Afgangsexamen, forbliver endnu et Aar i Klassen og, om ønskes, paany fremstiller sig til Middelskolens Afgangsexamen.
3. Skrivelse fra Kirkedept. af 23de April 1878 til Christianssands Stiftsdirektion, hvori paa Forespørgsel fra Bestyreren af en kommunal Middelskole betræf-

fende forskjellige Middelskolens Afgangsexamen vedrørende Forhold, er meddelt Følgende :

1. at den for Privatisters Udgang til Middelskolens Afgangsexamen fastsatte Lov, 14 Aar, antages ikke at gjælde en Skoles egne Elever ;
 2. at en Elev, naar han ikke har frekventeret vedkommende Skole fra sidste Skoleaars Begyndelse af, bliver at betragte som Privatist ;
 3. at der Intet er at erindre imod Anvendelsen ved Afgangsexamen af hvilken som helst af de i Cirkulære af 3die Juni 1875 omhandlede Ordre ;
 4. at der ingen Udgang gives til at tilstede andre end de i Middelskolereglementets § 8 bestemte Tegninger fremlagte til Bedømmelse ;
 5. at Departementet paa Foranledning har gjort flere andre Middelskoler opmærksom paa det Ønskelige i, at, saavidt muligt, kun de Lærere, der ikke have læst i Afgangsklassen eller forøvrigt havt Befatning med Examenkandidaternes Undervisning i det sidste Skoleaars Løb, bør beskikkes til Censorer ved Afgangsexamen, medens undtagelsesvis Lærere ville kunne ventes antagne som Censorer, dog kun for de kvindelige Kandidater og kun under Betingelse af, at der tilveiebringes betryggende Garanti for, at Vedkommende er i Besiddelse af de for det nævnte Hverv fornødne Kvalifikationer.
4. Lov af 15de Juni 1878, indeholdende Tillæg til Lov om Skoler for den høiere Almendannelse af 17de Juni 1869.

§ 1.

For Kvinder, der ville underkaste sig Middelskolens Afgangsexamen, blive Fordringerne i Mathematik paa

Forlangende at indskrænke til Følgende:

- a. Indsigt og Færdighed i praktisk Regning, anvendt paa Opgaver fra det daglige Liv, i de 4 Regningsarter med Bogstavstørrelser, samt i at behandle Ligninger af 1ste Grad.
- b. Færdighed i at udføre lette geometriske Konstruktioner med dertil knyttede Udmaalinger og Beregninger.

§ 2.

Ret til at afholde Ufgangseramen for Kvinder med samme Virkning som offentlige Middelskoler kan af Kongen tilstaaes kommunale og private Pigeskoler, forsaavidt og saalænge deres Virksomhed findes tilfredsstillende.

5. Skrivelse fra Kirkedept. af 29de Juni 1878 til Bestyrelsen af en Latin- og Realskole, hvori meddeles, at der efter Reglementet for Middelskolens Ufgangseramen ikke antoges at være Udgang til at antage Prøvetegninger og Tegnebøger, der ikke ere udførte i det Examen foregaaende sidste Skoleaar.
6. Skrivelse fra Kirkedept. af 17de Juli 1878 til en Rektor, hvori paa Foranledning ¹⁾ udtaltes, at Indskrivningspenge bleve at betale for en Elev, som agtede at indtræde i Skolen efter i et Aar ikke at have været dens Discipel ²⁾.

1) Vedkommende Elev havde, efter at have underkastet sig Middelskolens Ufgangseramen paa Engelsklinjen, bestemt sig til at tage klassisk Examen artium og var derfor udtraadt af Skolen for i et Aar udelukkende at læse Latin, hvorpaa han nu, efter at have taget Ufgangseramen i dette Fag, agtede at indtræde i Latinhymnasiet.

2) cfr. Lov om det hviere Skolevæsen af 17de Juni 1869 § 53 og Skr. fra Kirkedept. af 4de Septbr. 1877.

7. **Skrivelse** fra Kirkedept. af 3die Aug. 1878 til Rektoren ved en Kathedralsskole, hvori paa Foranledning bl. a. er udtalt, at Lærernes Sønder selvfølgelig have samme Udgang til at opnaa Skolebeneficier som Skolens øvrige Elever (cfr. Lov af 17de Juni 1869 § 58 og § 47), hvorimod der ikke er Udgang til at tilstaa dem nogen speciel Begunstigelse, hentet fra den Omstændighed, at deres Fædre ere Skolens Lærere.
8. **Kongelig Resolution** af 23de August 1878, hvorved er bestemt:

At § 3 af midlertidigt Reglement for Middelskolens Afgangs-examen af 20de April 1872 gives følgende Tillæg:

„Forsaavidt nogen Examinand ved Sygdom eller andet ligesaa gyldigt Forfald bliver hindret fra at fremstille sig til Examen eller at fuldende den i den for Examenens Afholdelse foreskrevne Tid, kan Overbestyrelsen, efterat vedkommende Skoles Bestyrelse har erklæret sig over Sagen, anordne extraordinær Examen afholdt, dog kun i næste Skoleaars første Halvdel.

9. **Skrivelse** fra Kirkedept. af 4de Novbr. 1878 til Forstanderskabet for en offentlig høiere Almen-skole, hvori paa Foranledning meddeles, at det ifølge Skolelovens § 41 og Reglementet for de høiere Almen-skoler, dets § 24 paa Embeds Begne alene tilkommer Skolens Rektor som Lærernes nærmeste Foresatte at udfærdige Bevidnelser om deres Virksomhed, Dydighed, Vandel o. s. v. Departementet henviser derhos til sin nærmere Udtalelse om det gjensidige Forhold mellem Rektor og Forstanderskab af 4de Oktbr. 1870, der er saalydende:

„Departementet skal i Anledning af Rektors Forespørgsel meddele, at det antager, at Forstanderskabet, som ifølge § 51 af Lov af 17de Juni 1869 bør til

enhver Tid have nøie Kjendskab til Skolens Undervisning og Disciplin, og som, forsaavidt det maatte finde noget at bemærke ved samme, har at henvende sig til Rektor eller i fornødent Fald til Dverbestyrelsen, maa kunne fremkomme med Besvælinger over en Lærers Forhold i disciplinær Henseende — og, om det saa finder hensigtsmæssigt, ogsaa give sine Besvælinger Formen af en Anmodning til Skolens Rektor om, at han som saadan vil for angjældende Lærer udtale sin Misbilligelse af hans Forhold. Derimod antager Departementet, at Forstanderskabet, hvis Rektor ikke deler dets Flerheds Opfatning, ikke kan paalægge Rektor at udtale for Læreren dets Misbilligelse af hans Forhold. Saafremt Forstanderskabet, efter at have erfaret, at Rektor ikke vil udtale Misbilligelse af Læreren Forhold, fremdeles finder, at Videre bør foretages i Sagen, antages et af de i Loven forudsatte Tilfælde at indtræde, i hvilke det bliver fornødent for Forstanderskabet at henvende sig til Dverbestyrelsen“.

Lørdag den 12te Juli Kl. 10 Form.
modtage Disciplene sine Karakterstedler i
sine sædvanlige Klassebærelser.

**Ferierne indtræde Mandag den 14de
Juli og ende Fredag den 15de August.**

**Lørdag den 16de August Kl. 10
Form. møde Disciplene igjen paa Skolen
efter Ferierne.**

**Lørdag den 23de August Kl. 9 Form.
afholdes Optagelsesprøve over de nyind-
meldte Disciple.**

~~~~~

Enhver, som har Interesse for Skolens Gjerning, ind-
bydes til at overvære den mundtlige Examen, der tager sin
Begyndelse Torsdag den 26de Juni og fortsættes til og
med den 9de Juli.

G. Hartmann.

~~~~~

Rettelser.

- ©. 4, L. 18 f. o. læses: kan i betonedede Stavelser skrives.
©. 5, L. 14 f. n. indfattes Ridt efter Midte.
©. 6, L. 3 f. o.: vs læs fs.
©. 7, L. 15 f. o. indfjydes i foran g.
= 16 f. o. indfjydes Journal foran gentil.